

Briselē, 2016. gada 13. jūnijā
(OR. en)

9192/16

ECOFIN 445
UEM 192
SOC 309
EMPL 205
COMPET 279
ENV 324
EDUC 179
RECH 171
ENER 187
JAI 433

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
K-jas dok. Nr.:	9120/16 ECOFIN 412 UEM 162 SOC 276 EMPL 172 COMPET 249 ENV 293 EDUC 149 RECH 141 ENER 154 JAI 399 - COM(2016) 323 final
Temats:	Ieteikums – PADOMES IETEIKUMS par Bulgārijas 2016. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Bulgārijas 2016. gada konverģences programmu

Pielikumā pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas ir pārskatīts un par ko ir panākta vienošanās dažādās Padomes komitejās, balstoties uz Komisijas priekšlikumu COM(2016) 323 *final*.

PADOMES IETEIKUMS

(...)

par Bulgārijas 2016. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Bulgārijas 2016. gada konverģences programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ¹ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ², un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

---

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

² OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Komisija 2015. gada 26. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2016. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Gada izaugsmes pētījumā iekļautās prioritātes Eiropadome apstiprināja 2016. gada 17.–18. martā. Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 176/2011, 2015. gada 26. novembrī pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Bulgārija bija minēta to dalībvalstu vidū, kurām paredzēts veikt padziļinātu pārskatu.
- (2) 2016. gada ziņojums par Bulgāriju tika publicēts 2016. gada 26. februārī. Tajā tika izvērtēti Bulgārijas panākumi attiecībā uz to, kā tiek īstenoti Padomes 2015. gada 14. jūlijā pieņemtie konkrētai valstij adresētie ieteikumi, un Bulgārijas progress virzībā uz stratēģijas "Eiropa 2020" valsts mērķu sasniegšanu. Tajā tika ietverts arī saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu sagatavotais padziļinātais pārskats. 2016. gada 8. martā Komisija pieņēma paziņojumu, kurā tā iepazīstināja ar šā padziļinātā pārskata rezultātiem. Komisijas veiktā analīze tai ļauj secināt, ka Bulgārijā pastāv pārmērīga makroekonomikas nelīdzsvarotība. Konkrētāk, ekonomikai ir raksturīga joprojām pastāvoša nestabilitāte finanšu sektorā un lielas uzņēmumu parādsaistības augsta bezdarba situācijā.

- (3) Bulgārija 2016. gada 15. aprīlī iesniedza savu 2016. gada valsts reformu programmu un 2016. gada konverģences programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (4) Attiecīgie konkrētai valstij adresētie ieteikumi iekļauti Eiropas strukturālo un investīciju fondu 2014.–2020. gadam plānošanā. Kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013³ 23. pantā, Komisija var pieprasīt dalībvalstij pārskatīt tās partnerattiecību nolīgumu un attiecīgās programmas un ierosināt grozījumus, ja tas vajadzīgs, lai palīdzētu īstenot attiecīgos Padomes ieteikumus. Komisija ir sniegusi papildu informāciju par to, kā tā izmantos šo noteikumu norādēs par to pasākumu piemērošanu, kuri saista Eiropas strukturālo un investīciju fondu efektivitāti ar pareizu ekonomikas pārvaldību.

---

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).

- (5) Uz Bulgāriju pašlaik attiecas Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvā daļa. Valdība savā 2016. gada konverģences programmā plāno vispārējās bilances pakāpenisku uzlabošanos līdz -1,9 % no IKP 2016. gadā un -0,2 % no IKP 2019. gadā. Vidējā termiņa budžeta mērķi – strukturālo deficītu 1 % apmērā no IKP – plānots sasniegt 2017. gadā. Saskaņā ar konverģences programmu sagaidāms, ka valdības parāda attiecība pret IKP 2018. gadā sasniegs maksimumu, proti, 31,8 %, un pēc tam samazināsies līdz 30,8 % 2019. gadā. Šo budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir mazliet optimistisks. Pasākumi, kas, sākot no 2017. gada, nepieciešami plānoto deficīta mērķu sasniegšanai, nav pietiekamā mērā precizēti. Pamatojoties uz Komisijas 2016. gada pavasara prognozi, pastāv risks nedaudz novirzīties no korekcijām vidējā termiņa budžeta mērķa sasniegšanai 2016. gadā un – nemainīgas politikas apstākļos – arī 2017. gadā. Pamatojoties uz konverģences programmas novērtējumu un ņemot vērā Komisijas 2016. gada pavasara prognozi, Padome uzskata, ka Bulgārija kopumā ievēros Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus. Tomēr, lai 2016. un 2017. gadā nodrošinātu atbilstību, būs nepieciešami turpmāki pasākumi.
- (6) Bulgārija ir guvusi nelielu progresu, izpildot pagājušā gada ieteikumu palielināt veselības aprūpes izdevumu efektivitāti, jo īpaši izveidojot valsts veselības aprūpes plānu, kas ļaus plānot izdevumus medicīnas jomā saskaņā ar teritoriāliem kritērijiem un iedzīvotāju vajadzībām. Bulgārijas veselības aprūpes sistēmā pastāv būtiskas problēmas, tostarp ierobežota piekļuve tai, zems finansējums un slikti veselības rādītāji. Neraugoties uz nesenajiem centieniem uzlabot nodokļu iekasēšanu, ēnu ekonomika joprojām ir nozīmīga problēma, kas ietekmē valsts ieņēmumus. Nedeklarēts darbs, tostarp nepietiekami uzrādīts atalgojums un izvairīšanās no sociālā nodrošinājuma iemaksām, kropļo darba tirgu un mazina fiskālos ieņēmumus.
- (7) Bezatbildīgas darījumdarbības prakses gadījumi finanšu sektorā, jo īpaši banku sektorā, apvienojumā ar nepietiekamu uzraudzību ir radījuši vidi, kurā nelīdzsvarotība vairojas. Banku, apdrošināšanas un pensiju fonda sektoru nesen uzsāktās pārskatīšanas pārredzama un starptautiskajai paraugpraksei atbilstoša pabeigšana un vajadzīgo turpmāko pasākumu īstenošana stiprinās uzticēšanos finanšu sektoram. Turklāt būtiska nozīme tajā, lai stiprinātu finanšu sistēmu un lai tā atbalstītu pamazām vērojamo makroekonomikas atveseļošanos, būs nemītīgiem centieniem uzlabot finanšu uzraudzību gan banku, gan nebanku sektorā.

- (8) Darba tirgū ir bijusi vērojama neliela atveseļošanās, bet atlikušie trūkumi joprojām apgrūtina izaugsmi un ierobežo ekonomikas korekcijas spējas. Ilgtermiņa bezdarba strukturālā būtība, darbaspēka samazināšanās un novecošana, mazā līdzdalība darba tirgū un prasmju neatbilstība apgrūtina darba tirgus pielāgošanos. Kaut arī stāvoklis bezdarba jomā pakāpeniski uzlabojas, joprojām pastāv būtiskas problēmas, piemēram, saistībā ar ilgtermiņa bezdarbniekiem un jauniešiem, kas nav iesaistīti ne darba tirgū, ne izglītībā, ne apmācībā. Aktīvām darba tirgus politikas nostādņām varētu būt lielāka nozīme tajā, lai palīdzētu minētajām grupām piekļūt darba tirgum. Sociālo pabalstu saņēmēju iesaistīšanu darba tirgū apgrūtina tas, ka dažādās aģentūras, kas sniedz pabalstus un darba tirgus integrācijas pakalpojumus, ir sadrumstalotas un sadarbība starp tām ir ierobežota. Izmēģinājuma projekta ietvaros ir izveidoti specializēti nodarbinātības un sociālās palīdzības centri, kas apvieno nodarbinātības aģentūras un sociālās palīdzības aģentūras pakalpojumus, bet vēl nav pieņemts lēmums izvērst projektu plašākā mērogā pēc tā beigām 2016. gada decembrī.
- (9) Lai gan Bulgārijas minimālā alga joprojām ir viszemākā Savienībā, tā kopš 2011. gada ir ievērojami palielinājusies, bet tas, ka nepastāv objektīvi kritēriji minimālās algas noteikšanai, rada nenoteiktību. Neraugoties uz valdības un sociālo partneru darbu šajā jomā, Bulgārijai joprojām nav skaidru pamatnostādņu vai pārredzamu kritēriju attiecībā uz minimālās algas noteikšanu, kurā ņem vērā tās ietekmi uz darbvietu radīšanu, sociālajiem apstākļiem un konkurētspēju.
- (10) Bulgārijā joprojām pastāv ļoti augsts nabadzības vai sociālās atstumtības risks un nevienlīdzības līmenis. Progresu tādu jautājumu risināšanā kā nabadzība un sociālā atstumtība kavē ilgstošās problēmas ar romu integrāciju darba tirgū, pārejas veicināšanu no mācībām uz darba dzīvi un sociālās, veselības un darba tirgus politikas tvēruma un efektivitātes uzlabošanu. Vispārējā minimālo ienākumu shēma sniedz ļoti ierobežotu atbalstu un iedzīvotāju informēšanu. Pabalstu līmenis ir zem nabadzības sliekšņa, un tas nav pieaudzis atbilstīgi vidējās un minimālās algas attīstībai pēdējos gados. Aplēses attiecībā uz tvērumu norāda, ka liela daļa no paredzētajiem labuma guvējiem pabalstus nesaņem. Labāka vēršanās pie mērķa grupām, vienlaikus saglabājot fiskālo atbildību, palīdzētu mazināt nabadzību.

- (11) Izglītības sistēmai ir ierobežotas spējas iekļaut neaizsargātās grupas un nodrošināt izglītojamos ar attiecīgām prasmēm. Neaizsargātās grupas, piemēram, romi un skolēni no nabadzīgām ģimenēm, joprojām saskaras ar ievērojamiem šķēršļiem attiecībā uz piekļuvi izglītībai un tās iegūšanu. Romu iesaiste visos izglītības līmeņos ir ievērojami zemāka nekā pārējiem iedzīvotājiem. Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas līmenis turpina augt, un tas jo īpaši augsts ir lauku apvidos un mazāk attīstītos reģionos. Lai uzlabotu izglītības rezultātus un novērstu mācību pamešanu, būtiski ir likvidēt šķēršļus nelabvēlīgā situācijā esošo bērnu līdzdalībai pirmsskolas izglītībā. Nozīmīgs solis ceļā uz visaptverošu skolu sistēmas reformu ir jauns pirmsskolu un skolu izglītības likums, ko parlaments pieņēma 2015. gada septembrī. Šā tiesību akta īstenošanai kopā ar mērķtiecīgiem pasākumiem, kas paredzēti, lai pārvarētu nenormatīvus šķēršļus nelabvēlīgā situācijā esošu grupu pilnīgai līdzdalībai izglītībā, būtu jāpalīdz ilgtermiņā uzlabot Bulgārijas ekonomikas izaugsmes potenciālu un sociālo kohēziju. Uzņemšanas un absolvēšanas rādītāji terciārajā izglītībā pieaug, un neseno absolventu nodarbinātības līmenis lēnām atlabst, tomēr tas joprojām ir ievērojami zemāks par ES vidējo līmeni.
- (12) Joprojām būtiski ir riski, kas izriet no augstā uzņēmumu parāda līmeņa un šķēršļiem aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanai. Šķērsošais maksātnespējas regulējums sniedz maz iespēju efektīvi pārstrukturēt parādu un maz palīdz novērst uzņēmumu parādsaistību augsto līmeni. Reformas uzņēmumu maksātnespējas procedūru veicināšanai varētu uzlabot aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanu un pavērt ceļu jauniem aizdevumiem un investīcijām.
- (13) Publiskā iepirkuma sistēmā Bulgārijā joprojām ir novērojami strukturāli vājumi, tostarp sistemātiski pārkāpumi iepirkuma procedūrās, administratīvo spēju trūkums un nepilnīgi kontroles mehānismi, kā arī sistemātiskas apelācijas tiesās, kas bieži novilcina darbu uz vietas. Pārejā uz pilnīgu e-iepirkumu ir gūti vien nelieli panākumi. Trūkumi Bulgārijas publiskā iepirkuma sistēmā ir izraisījuši maksājumu pārtraukšanu un finanšu korekcijas ES finansējuma programmās, un tie atstāj iespaidu arī uz plašāku uzņēmējdarbības vidi.

- (14) Nestabilas politikas nostādnes un neuzticēšanās nozīmīgām valsts iestādēm, piemēram, tiesu iestādēm, ir būtiski šķēršļi ieguldījumiem Bulgārijas ekonomikā. Valsts pārvaldes reformu un konkrētu sektoru, piemēram, pētniecības, inovāciju un enerģētikas, reformu lēnā īstenošana kavē gūt panākumus investīciju vides uzlabošanā. Lai gan Bulgārija ir pieņēmusi stratēģisku sistēmu valsts pārvaldes reformēšanai un modernizēšanai, progress ir lēns un reformu īstenošana bieži tiek atlikta. Jauniem tiesību aktiem nepiemēro sistemātisku ietekmes novērtējumu, tomēr zināmi centieni ir veikti, lai šo situāciju mainītu. Biežas izmaiņas tiesiskajā regulējumā rada nenoteiktību un ietekmē uzņēmējdarbības vidi. Nopietnas bažas joprojām rada korupcija, un valsts iestāžu reakciju uz šo problēmu joprojām apgrūtina iestāžu vājums un sadrumstalotība. Saskaņā ar sadarbības un pārbaudes mehānismu Bulgārija saņem ieteikumus par tiesu iestāžu reformu un cīņu pret korupciju un organizēto noziedzību. Tāpēc šīs jomas nav aplūkotas konkrētai valstij adresētos ieteikumos attiecībā uz Bulgāriju, kaut arī tām ir izšķiroša nozīme saistībā ar vispārējo uzņēmējdarbības vidi.
- (15) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi Bulgārijas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2016. gada ziņojumā par valsti. Tā ir arī izvērtējusi konverģences programmu un valsts reformu programmu, kā arī pasākumus, kas veikti saistībā ar iepriekšējos gados Bulgārijai adresētiem ieteikumiem. Tā ir ņēmusi vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Bulgārijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jāstiprina ES vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1.–4. ieteikumā.

- (16) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums⁴ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (17) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1.–4. ieteikumā.

---

⁴ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

1. Panākt ikgadēju fiskālo korekciju 0,5 % apmērā no IKP vidējā termiņa budžeta mērķa sasniegšanai 2016. un 2017. gadā. Turpināt uzlabot nodokļu iekasēšanu un veikt pasākumus neoficiālās ekonomikas, tostarp nedeklarētā darba, apjoma samazināšanai.
2. Līdz 2016. gada beigām pabeigt banku aktīvu kvalitātes pārskatīšanu un spriedzes testu. Līdz 2016. gada beigām pabeigt apdrošināšanas sabiedrību bilanču pārskatīšanu un spriedzes testu un privāto pensiju fondu aktīvu pārskatīšanu. Ja nepieciešams, veikt pēcpasākumus visos trijos sektoros un turpināt uzlabot banku un nebanku sektoru uzraudzību.
3. Pastiprināt un integrēt sociālo palīdzību, tostarp attiecīgus sociālos pakalpojumus, un aktīvus darba tirgus politikas pasākumus, jo īpaši attiecībā uz ilgtermiņa bezdarbniekiem un jauniešiem, kas nav iesaistīti ne darba tirgū, ne izglītībā, ne apmācībā. Uzlabot kvalitatīvas izglītības sniegšanu nelabvēlīgā situācijā esošām grupām, tostarp romiem. Palielināt veselības sistēmas efektivitāti, uzlabojot piekļuvi un finansējumu, un veselības rādītājus. Apspriežoties ar sociālajiem partneriem, noteikt pamatnostādnes un kritērijus minimālās algas noteikšanai. Palielināt minimālo ienākumu shēmas tvērumu un atbilstību.
4. Veikt maksātnespējas regulējuma reformu, lai paātrinātu atveseļošanas un noregulējuma procedūras un uzlabotu to efektivitāti un pārredzamību. Palielināt tiesu spējas attiecībā uz maksātnespējas procedūrām. Pastiprināt valsts iepirkuma aģentūras un līgumslēdzēju iestāžu spējas un uzlabot publiskā iepirkuma procedūru uzbūvi un kontroli, jo īpaši, pilnībā īstenojot valsts stratēģiju publiskā iepirkuma sektora attīstībai (2014–2020). Paātrināt e-iepirkuma ieviešanu.

Briselē,

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs
